

Plenaire vergadering 19/10/2018

14 Samengevoegde vragen van

- mevrouw Nahima Lanjri aan de minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's, Landbouw en Maatschappelijke Integratie over "de vertragingen bij de verdeling van FEADgoederen door de POD Maatschappelijke Integratie" (nr. P3162)

- mevrouw Meryame Kitir aan de minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's, Landbouw en Maatschappelijke Integratie over "de vertragingen bij de verdeling van FEADgoederen door de POD Maatschappelijke Integratie" (nr. P3163)

14.01 Nahima Lanjri (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, een veel te groot aantal Belgen lijdt honger. Maar liefst 157 000 Belgen moeten hun toevlucht zoeken tot voedselhulp. Zonder de voedselhulp zouden die mensen, ook gezinnen met kinderen, honger lijden. Dat zou zich in een welvarend land als het onze niet mogen voordoen. Wij hebben een heel goed systeem van sociale zekerheid, wij hebben maatschappelijke bijstand die een vangnet biedt, maar toch glippen sommige mensen, ondanks al onze voorzieningen, nog door de mazen van het net. Van sommigen is de uitkering tijdelijk geschorst, anderen zitten op een schuldenberg of zijn dakloos, en daarom moeten zij, uiteraard tegen hun zin, gaan bedelen en om voedselpakketten vragen.

Gelukkig zijn er organisaties die deze mensen helpen met de bedeling van voedsel en andere noodgoederen. Deze organisaties kunnen daarvoor een beroep doen op ons land, dat daarvoor op zijn beurt een beroep doet op een Europees fonds. Op zes jaar tijd kregen wij meer dan 88 miljoen euro van het Fonds voor Europese hulp aan de meest behoeftigen. Met dat geld koopt de POD Maatschappelijke Integratie voedsel aan dat dan via de negen voedselbanken wordt verdeeld aan de honderden organisaties die in ons land actief zijn om samen met de OCMW's en liefdadigheidsorganisaties de voedselpakketten tot bij de mensen te brengen.

Deze organisaties trekken echter aan de alarmbel. Ik had hierover vorige week al een vraag ingediend, maar door de media-aandacht voor de zaak stel ik mijn vraag nu in deze plenaire vergadering. Sinds 2016 loopt er al een en ander mis, maar nu wordt de situatie extra moeilijk. Er zijn twee grote problemen. Een eerste probleem is dat er vaak vertragingen zijn: de bestellingen van de organisaties worden vaak pas een jaar later geleverd. Producten die in 2017 werden besteld, werden bijvoorbeeld pas in 2018 geleverd. Een tweede probleem is dat niet alles wat besteld wordt, ook wordt geleverd.

Slechts de helft van de bestelling werd geleverd. Dat is een gemiddelde want als men gaat kijken naar de producten zelf, ziet men heel wat verschillen. Als men het berekent a rato van het aantal leefloners, dan werd er slechts 8 % van de koffie en de spaghetti geleverd en slechts 5 % van de smeerkaas.

De voorzitter: Komt u tot uw vraag alstublieft.

14.02 Nahima Lanjri (CD&V): Wegens de vertraging en de onvolledige levering raken de voedselbanken leeg en dreigen mensen die het al moeilijk hebben en die langskomen voor een voedselpakket, binnenkort met lege handen te worden weggestuurd. Dat kan natuurlijk niet.

De voorzitter: Mevrouw Lanjri, mijn excuses maar u moet nu uw vragen stellen.

14.03 Nahima Lanjri (CD&V): Mijnheer de minister, ik heb twee vragen.

Ten eerste, waarom zijn er vertragingen bij de POD Maatschappelijke Integratie? Hoe komt het dat het fout loopt? Wat zijn de oorzaken?

Ten tweede, waarom wordt slechts een deel van de producten geleverd? Ik heb u een paar voorbeelden gegeven, maar het gaat om meer producten. Hoe komt dat? Wat gaat u eraan doen?

De voorzitter: Mevrouw Lanjri, het formuleren van uw vraag duurde een beetje te lang.

14.04 Meryame Kitir (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, gisteren, 17 oktober, was de Werelddag van Verzet tegen Extreme Armoede. Bij die gelegenheid ontmoette ik gisteren in Genk, in de provincie Limburg, heel wat personen die vrijwillig mensen in moeilijkheden steunen en helpen.

Uw regering kan echter ook iets doen. Uw regering heeft bepaalde belastingverhogingen doorgevoerd, zoals de btw op elektriciteit. Dat maakt dat steeds meer mensen het financieel moeilijker hebben en aan het einde van de maand niet meer rondkomen. Degenen die het financieel moeilijk hebben en hun eten niet kunnen betalen, kunnen terecht bij de voedselbanken. De voedselbanken helpen hen en zorgen ervoor dat zij toch kunnen eten.

Onder uw regering alleen al is het aantal mensen dat naar de voedselbanken moet gaan met 20 % gestegen. Mevrouw Lanjri heeft het zonet al gezegd, 157 000 gezinnen moeten vandaag langsgaan bij de voedselbanken omdat zij hun eten niet kunnen betalen.

De Vincentiusvereniging te Genk heeft aan de alarmbel getrokken, zeggende dat er onvoldoende melk, brood, rijst en pasta is om de gezinnen uit de nood te helpen. De vraag is hoe dat komt. In de pers las ik dat u zei dat er vertraging is opgelopen door de offertes.

Collega Lanjri zei het daarnet al, het enige wat deze regering moest doen, was tijdig het voedsel bestellen. Het budget was er immers al. U hebt echter pas beslist om te bestellen in juni 2018, zijnde een half jaar later.

Ik heb hier de beslissing van de Ministerraad, waarop de datum van 4 juni 2018 staat. En half jaar later pas hebt u dus de bestelling doorgegeven.

Mijnheer de minister, waarom hebt u zo lang gewacht met deze beslissing?

Misschien wel de belangrijkste vraag is te weten wat u nu zult doen om ervoor te zorgen dat de voedselbanken over voldoende voedsel beschikken om die periode te overbruggen.

14.05 Minister Denis Ducarme: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Lanjri, mevrouw Kitir, ik dank u voor deze belangrijke vragen.

Net als u, hecht ik veel belang aan het Fonds voor Europese hulp aan de meest behoeftigen. Het draagt bij aan de steun die wij moeten verlenen aan mensen in armoede, door hen een gevarieerde en evenwichtige voeding te bieden.

Ik vestig uw aandacht erop dat de 88 miljoen euro niet uitsluitend van de EU komen. Voor de periode 2014-2020 komt 74,8 miljoen euro effectief van Europese financiering. Deze enveloppe moest door België worden aangevuld met 11 miljoen euro. Wij zijn echter verdergegaan dan ons engagement en hebben niet 11 miljoen euro maar 14 miljoen euro vrijgemaakt, omdat wij ons ervan bewust zijn dat de vraag toeneemt.

De laatste producten van de campagne 2017 werden geleverd. Enkele leveringen zijn nog aan de gang, zoals de hygiënekits. Bovendien vestig ik uw aandacht erop dat de campagne 2018 pas van start moet gaan op 1 januari 2019. Op federaal niveau is er dus geen enkele vertraging in termen van levering van voedsel.

Wat betreft de campagne 2018, u weet dat de aankoop van levensmiddelen gebeurt via Europese aanbestedingen die strikt geregeld zijn. Er werd een eerste opdracht gelanceerd in juli en er is gebleken dat de offertes die door de inschrijvers werden ingediend niet ontvankelijk waren. Ik heb aan de regering een nieuwe overheidsopdracht voorgelegd, die werd gelanceerd vanaf september. Ik kan u verzekeren dat de POD Maatschappelijke Integratie er alles aan doet om de administratieve procedure zo snel mogelijk af te ronden. Ik heb trouwens aan mijn administratie gevraagd om de mogelijkheden te onderzoeken om de huidige opdracht te verlengen, zodat deze periode volledig wordt gedekt.

14.06 Nahima Lanjri (CD&V): Mijnheer de minister, bij de Europese aanbesteding hebt u vastgesteld dat de offertes niet aan de criteria voldeden. Dat moet in de toekomst zeker worden vermeden en de toekomstige aanbestedingen moeten aan duidelijke richtlijnen worden onderworpen. Ook moet worden nagegaan of de termijn kan worden ingekort. De leveringen die volgen op de huidige offertes zullen immers pas volgend jaar worden geleverd.

Een ander probleem is dat niet al wat is gevraagd, wordt geleverd. Ik kan u de lijst geven met organisaties die het grootste gedeelte niet krijgen. Dat blijft een probleem.

Mevrouw Kitir, u zei daarnet dat het aantal personen dat zich naar een voedselbank moet begeven met 20 % is gestegen. Ik heb ook cijfers gegeven, en het zijn inderdaad cijfers waarop wij niet trots mogen zijn. U moet echter de volledige cijfers geven. U moet ook aangeven dat van 1997 tot 2017, dus in een periode van twintig jaar, de cijfers jammer genoeg zijn verdubbeld. Welnu, uw partij maakte in die periode ook deel uit van de regering.

Elk gezin dat een voedselpakket vraagt, is er een te veel. Dat moeten wij durven zeggen. Het fenomeen kan zeker ook te maken hebben met het feit dat er meer kenbaarheid wordt gegeven aan de voedselbanken. Nu moet men ervoor zorgen dat ze functioneren en dat behoeftige personen niet met lege handen moeten naar huis gaan. Het gaat immers om noodhulp. Het is trouwens een schande dat wij dergelijke noodhulp moeten geven.

14.07 Meryame Kitir (sp.a): U moet maar durven, mevrouw Lanjri! U komt hier wat met cijfers gooien, terwijl mensen in armoede zelfs geen voedselpakket kunnen krijgen, omdat de regering heeft nagelaten de bestelling op tijd te plaatsen. En dan komt u hier met cijfers goochelen!

Mijnheer de minister, u hebt in uw antwoord zelf toegegeven dat de voedingsmiddelen voor het jaar 2018 in juli werden besteld. Wel, voor 2017 werd de bestelling doorgegeven in maart. Had u de

bestelling tijdig doorgegeven, dan kampte u nu niet met vertragingen en dan hadden de behoeftige personen vandaag probleemloos hun voedselpakket gekregen.

Mijnheer de minister, mevrouw Lanjri, ik vind het beneden alle peil dat u hier beiden met cijfers komt goochelen, terwijl behoeftige mensen geen voedsel krijgen.

14.08 Nahima Lanjri (CD&V): Mevrouw Kitir, uw uitspraak is beneden alle peil!

Uiteraard vind ik dit een probleem; waarom anders zou ik deze vraag vorige week al hebben ingediend? Ik heb deze problematiek hier vorige week al aangekaart. U hebt zich aangesloten bij de vraag en dat is goed, want het is inderdaad een ernstig probleem. De meerderheid noch de oppositie moet daar doekjes rond winden: er is een probleem en wij mogen dat aankaarten. U mag dan echter niet zeggen ...

14.09 Meryame Kitir (sp.a): (...)

14.10 Nahima Lanjri (CD&V): U bent begonnen met die cijfers! Ik heb gewoon de cijfers in de globale context gegeven. Durf ook toe te geven ...

(...): (...)

De voorzitter: Mevrouw Lanjri, u hebt uw punt kunnen maken.